

పంచున్న రైతు క్షేత్రాలు

చంద్రన్న రైతు క్లేటాలు

2017-18 సంగతి చంద్రన్న రైతు క్లేటాలు :

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వరి, పప్పుధాన్యాలు, చిరు ధాన్యాలు, నూనెగింజలు, ప్రత్తి, మొదలగు ముఖ్య పంటలు ఎక్కువ విస్తీర్ణములో సాగుచుస్తున్నాయి. చాలా పంటల్లో ఉత్పత్తి, ఉత్పాదకత తక్కువ స్థాయిలో కలవు. కావున ఉత్తమ నిర్వహణ, అభ్యాసములకై రైతులను ప్రోత్సహించుట, ఆ పంటల ప్రాధాన్యతను గుర్తించునట్లు చేయుట ఎంతో ముఖ్యమైనది. వేర్పేరు పంటల ఉత్పాదకతను పెంచుటకు ప్రత్యేకమైన స్థలాలను ఎన్నుకొని రైతులకు సరైన సలహాలనిచ్చుట కూడ అవసరము. ఈ పంటల ఉత్పాదకతను పెంచుటకై ప్రాధమిక స్థాయిలో ఉన్న కార్యకర్తలకు, రైతులకు క్లేట్ ప్రదర్శనల ద్వారా సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని అందించుట ద్వారా సరైన అవగాహన కల్పించుటకు చంద్రన్న రైతు క్లేటాలు (CRKS) అను ప్రత్యేక కార్యక్రమము చేపట్టబడినది. వేర్పేరు పంటలు సాగుచేయునపుడు వివిధ దశలందు రైతులకు మార్గదర్శకం వహించుట వల్ల ఉత్పాదకతను కొంతమేరకు పెంచవచ్చును.

లక్ష్యము :

రైతులకు వారివారి పొలాల్లోనే ఉత్తమ వ్యవసాయ మరియు యాజమాన్య పద్ధతులను అనుసరింప చేయడంద్వారా ఉత్పాదకతను పెంచుచూ సాగుబడి ఖర్చును తగ్గించుట.

చంద్రన్న రైతు క్లేటాలు (CRKS) వ్యవసాయ శాఖలోని MPEO/AEO/AO/ADA లు 10 హెక్టారుల విస్తీర్ణము గల క్లేటమునందు ప్రదర్శన ద్వారా రైతుల నైపుణ్యమును పెంచుదురు.

ఈ ప్రణాళిక క్రింద 35,000 హెక్టారుల విస్తీర్ణములో 3500 ప్రదర్శనా క్లేటాలు ఎన్నుకోబడినవి.

ఈ 3500 ప్రదర్శనా క్లేటాలను నిర్వహించుటకు సాధారణ రాష్ట్ర ప్రణాళిక (SDP) క్రింద 1723.76 లక్షల నిధులు ప్రతిపాదించడమైనది. ఈ ప్రణాళికను అమలు చేయుటకు తగిన సూచనలు, ప్రదర్శనలు, స్థానిక రైతుల సమక్షములో జరిపి, వారికి సరైన అవగాహన కల్పిస్తూ, ఎక్కువ ఉత్పాదకతను సాధించవచ్చును.

ఆచరణ విధానము మరియు సభీడీ పద్ధతి :

1. చంద్రన్న రైతు క్లేటాలు అనే పథకము 10 హెక్టారుల విస్తీర్ణముగల క్లేటమునందు గ్రామస్థాయిలో MPEO & AEO, మండలస్థాయిలో MAO, వ్యవసాయ డివిజనందు ADA(R), ప్రదర్శనాలద్వారా రైతులకు అవగాహన కల్పించెదరు.
2. పైన సూచించిన అధికారులు తమ పరిధిలో ఎక్కువగా పండించు పంటల ఆధారంగా గ్రామాలను ఎన్నుకొని ఆ పంటను ఎక్కువ ఉత్పత్తి చేయుటకు మరియు ఉత్పాదకత స్థాయిని పెంచుటకు రైతులకు నిర్వహణ పద్ధతులయందు ప్రదర్శనల ద్వారా శిక్షణ ఇవ్వవలెను.
3. 3. ఈ CRK పథకము క్రింద పంట ఎక్కువగా పండించు విస్తీర్ణమును మండల స్థాయిలో MAO, గ్రామస్థాయిలో MPEO/AEO, వ్యవసాయ డివిజన్లో ADA (R) ఎన్నుకొని ఈ పథకమును అమలు చేయుదురు.
4. 4. అవగాహన కొరకు వీలైనంత ఎక్కువ మంది రైతులను గుర్తించవలెను. ప్రతీ రైతుకు 2 హెక్టారుల విస్తీర్ణము కంటే ఎక్కువగా కేటాయించకూడదు. ఉత్పాదము గల మరియు నైపుణ్యము గల రైతులు పాల్గొనేటట్లు చేయవలెను.

ఈ పథకాన్ని నిర్వహించుటకు పొక్కారుకు 5 వేలరూపాయల సబ్సిడీ క్రింద చూపిన విధంగా కేటాయించబడినది.

ఎ) పచ్చి రోట్ట ఎరువులు - వరికి / జిష్యం - వేరుసెనగ / బోరాక్సు - ప్రోద్ధుతిరుగుడు / జింక్ - వరి మరియు ఇతర పంటలు	రూ. 1700/-హా.
బి) వేపపిండి పెరిగిన తర్వాత పిచికారి రూ.500/- మించకుండా	రూ. 1000/హా
సి) వేప నూనె (అజాడిరెక్స్‌ను 1500పిపిఎం రెండుసార్లు)	రూ. 1000/హా.
డి) జీవకారకాలు మరియు జీవన ఎరువులు	రూ. 800/హా.
ఇ) పంటకోత ప్రయోగము, వీడియో రికార్డింగ్, పీల్డ్ బోర్డు ధరతో కలిపి క్లీష్ట దినోత్సవం నిర్వహించుట	రూ. 500/హా.

పైన తెల్పుబడినట్లు మొత్తం కార్బూచరణకు ఖర్చు చేయుచూ ప్రదర్శనలకు పోటకు 5000 మించకూడదు. శాఖ నూచించిన ప్రమాణాలకు లోబడి, కార్బూచరణలు నిర్వహించవలెను.

ప్రదర్శనల నిర్వహణ పద్ధతి :

- ఉత్పాదకత, ఉత్పత్తుల ప్రస్తుత పరిస్థితిని గురించి తెలుసుకొనుటకు గ్రామస్థాయిలో బెంచ్మార్క్ సర్వే జరుపవలెను.
- చంద్రన్న రైతు క్లీష్టములను సిఎంఎస్‌వ గ్రామమునకు ప్రాముఖ్యత నిచ్చుట.
- ఎన్నుకోబడిన గ్రామాలు రోడ్డుకు దగ్గరగా ఉండవలెను. చూచుటకు, తౌందరగా చేరుటకు వీలుగా ఉండవలెను. అందువలన చాలా మంది రైతులు సాంకేతిక ప్రదర్శనల ఫలితమును పరిశీలింపగలరు.
- ప్రదర్శనల లక్ష్యము నెరవేర్చు పద్ధతిని గూర్చి ఎన్నికైన రైతులకు ముందుగా అవగాహన కల్పించి, ఇతర రైతులకు ప్రేరణ కల్పనట్లు చేయవలెను.
- ఉత్పాదకతను పెంచుటకు సబ్సిడీ గల వనరులను అవసరానికి అనుగుణంగా పంపిణీ చేయవలెను.
- ఎరువులను సిఫార్సు చేయుటకై ముందుగా మట్టి నమూనాల విశ్లేషణ, నేలలోని పోషకాల యొక్క పరిస్థితిని గురించి తెలుసుకొనవలెను. మట్టి నమూనాలను ప్రతి ఒక పోటి చౌపూన ప్రాతినిధ్య నమూనాను నేకరించాలి.
- అధికారుల స్థాయిలో చంద్రన్న రైతు క్లీష్టము రిజిస్టరును పెట్టవలెను. క్లీష్ట సందర్భానికి యొక్క సంబూధించు అధికారుల అభిప్రాయాలను అందులో పొందుపరచవలెను. ఫీల్డ్ రిజిస్టరు నందు పొందుపరచవలసిన అంశములు.

- ★ ఇండెక్స్
- ★ బెంచ్మార్క్ వివరములు
- ★ సిఆర్కె పొలం ప్లాటును గుర్తిస్తూ గ్రామ పటము
- ★ మట్టినమూనాల విశ్లేషణ రిపోర్టు
- ★ క్లస్టరులో గుర్తించిన కీలక వనరులు .1. 2. 3. మొట్టమొదటి
- ★ రైతు వివరాలు (రైతు పేరు, తండ్రి పేరు, గ్రామము, మండలము, సర్వే నెం. విస్తరణము, కులము / తెగ)

- ★ రైతు వారి వనరుల వివరములు (రైతు పేరు, వనరు పేరు, పరిమాణం, రైతు సంతకము)
  - ★ చంద్రస్ని రైతు క్షీత్రము సాగు ఖర్చు కంటోల్ ప్లాట్టుతో ప్రామాణికంగా
  - ★ సందర్భించు అధికారుల రిమార్కులు.
8. ఎన్స్యూకోబడిన పంట, రకము, విత్తనము నాటిన తేదీ, కీలక వనరుల వాడకము, ఒక్క బృందములో గల రైతుల సంఖ్య మొందుల్లోని ఫీల్డ్ బోర్డులపై ప్రదర్శించవలెను.
  9. జి.పి.ఎస్ (GPS) పై ఎన్స్యూకున్న బృందమును డిజిటలైజ్ చేయడమే గాక రైతుల పేర్లను ఈ కార్బూలయానికి పంపవలెను.
  10. పంట పెరుగుదల సమయాలను డిజిటల్ కెమెరా ద్వారా రికార్డు చేయవలెను.
  11. ఆచార్య ఎన్.జి. రంగా వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయ శాస్త్రవేత్తల సహకారంతో 1లేదా2 శిక్షణ తరగతులను నిర్వహించి CRK పథకము క్రింద ఉత్సవమైన నిర్వహణ పద్ధతుల అవగాహనను పెంపాందించవలెను.
  12. పంటకోతల కాలంలో స్థానిక రైతుల, ప్రజాప్రతినిధుల, పత్రికా, ఎలక్ట్రానిక్ మాధ్యమాల సహకారం తీసుకొని ఫీల్డ్ డే నిర్వహించవలెను. మరియు వారి సమక్షంలో పంట కోతల ప్రయోగాలను నిర్వహించవలెను
  13. ప్రతి మొదటి మరియు తివ మంగళవారం, పక్కపు నివేదిక వెంటనే తమమైన అధికారికి పంపవలెను.
  14. జిల్లా జె.డి.ఎ. CRK పై పక్కము రోజుల నివేదికను ప్రతి మొదటి మరియు మూడవ గురువారాల్లో నెలవారీ నివేదికలను నిర్దేశిత పట్టికతో (1-7) కమిషనర్ వారి కార్బూలయానికి పంపవలెను. మరియు క్షీత్రపరిశీలన రిపోర్టుతో కలిపి.
  15. కీలక వనరుల వాడకాన్ని స్థానిక రైతుల సమక్షమున జరిపి వారికి వాటియందు అవగాహన, ప్రాముఖ్యతను తెలుపుతూ ఎక్కువ ఉత్సాధకతను సాధించుటకు ప్రోత్సహించవలెను.
  16. వారు పంపు నివేదికలలో ఆ ప్రదర్శనల గూర్చి రైతుల యొక్క ప్రతిస్పందనను, మరియు ముఖ్యమైన సంఘటనలను పేర్కొనవలయను
  17. భౌతిక లక్ష్యాలు, వాటికి అవసరమైన ఆర్థిక అంచనాలు, జిల్లావారీగా అనుబంధములో పేర్కొనబడినది. ఈ ఖర్చు 2017-18 సంగా ము సాధారణ రాష్ట్ర ప్రణాళిక మరియు ఎన్విఫ్షెన్సెం క్రింద మంజూరు చేసిన నిధుల నుండి వాడుకొనవలెను. (ఎన్సిఎస్పి 17.1%, టిఎస్పి 5.53%)
  18. ఎం.పి.జిఎ/ఎ.డి.ఎ/, ఎం.ఎ.ఓ/ఎ.జి.బి.లు ఈ పథకము అమలునకు వ్యక్తిగతంగా బాధ్యాలు. వారి కార్బూచరణ పంట కోత ప్రయోగాలు చేయుట ద్వారా వచ్చు ఫలితాలను బట్టి నిర్ణయించబడును. జిల్లా జె.డి.ఎలు లక్ష్యాలను నిర్దేశించి ప్రత్యేక పంట ప్రదర్శనలు, చీడల, పీడల నివారణకు వారు చేసిన కృషిని ఎప్పటికప్పుడు పరిశీలించి, ఉత్సాధకత ఎంతవరకు పెరిగినది నిర్ణయించవలెను. కార్బూచరణ సమర్థంగా నెరవేర్పిన ఎ.జి.బి.లకు ప్రోత్సాహకాల్ని మరియు నెరవేర్పనివారికి వ్యతిరేకంగానూ చర్య తీసుకొనవలెను.
  19. ఈ పథకము కార్బూచరణను ఎప్పటికప్పుడు పరిశీలన చేయుటకు కమిషనర్ కార్బూలయం నుండి ఒక సీనియర్ అధికారి పరిశీలకుడిగా నియమింపబడును.

20. జిల్లాస్థాయిలో జెడిఎగారు ఫూర్తి బాధ్యత వహించి క్షీత్ర ప్రదర్శన ఫూర్తిగా అమలవునట్లు క్రమం తప్పక పరిశీలించవలెను. అంతేగాక జిల్లాస్థాయి అధికారులైన డిడిఎ, జెడిఎ, డిడిఎ (ఎఫ్టిసి), డిడిఎ (ఎస్సి) వారికి ఒక్కొక్కరికి 3-4 డివిజన్లు కేటాయిస్తూ క్షీత్రప్రదర్శను పరిశీలింపజేయవలెను.
21. ఈ జిల్లా స్థాయి అధికారులు ప్రతినెల వారికి నిర్దేశింపబడిన డివిజన్లో సిఆర్కె క్షీత్రాలను సందర్శించ (వారానికి ఒక డివిజన్ చొప్పున) వలెను.
22. జిల్లాస్థాయి అధికారులు సందర్శన గావించిన సిఆర్కె క్షీత్ర పరిశీలన రిపోర్టు జెడిఎకి ఒక ప్రతిని పంపిస్తూ సిఎడిఎ కార్బూలయానికి మరొక ప్రతిని పంపవలెను. ట్యూబ్లద్వారా కూడ నమోదు చేసి నివేదికను పంపవలెను
23. జిల్లాస్థాయి అధికారులు తప్పనిసరిగా క్షీత్ర సందర్శన చేయవలెను.
24. ప్రదర్శనలు ఫూర్తయిన పిదప ఘలితాలు వివిధ ప్రచార సాధనాలద్వారా ప్రచారం చేయవలెను. దానివలన ఎక్కువ మంది రైతులకు అవగాహన కల్పించవలెను.
25. కీలక వసరులనుండి బ్యాచ్ ప్రకారము నమూనా సాంపిల్ తీసి విశ్లేషణ ఘలితాల ఆధారంగా మాత్రమే రైతులకు పంపిణీ చేయవలెను. తదుపరి సరఫరా దారులకు ఆర్థిక పంపిణీ చేయవలెను.
- 26) ప్రతి ఈ సిఆర్కె ప్రదర్శనా క్షీత్ర సాగుబడి ఖర్చు అంచనా వేయవలెను. దానిని కంటోర్ వున్ క్షీత్రములో పోల్చివలెను.

2017-18 సంగ్లో CRK ప్రదర్శనలను అమలు చేయుటకు కాల నిర్ణయం

1. ప్రదర్శనా క్షీత్రములను, వాటి వల్ల లాభపడు రైతులను ఖరీఫ్ కాలము ప్రారంభము కాకముందే ఎన్నుకోవలెను. వాటికి తగిన సామాగ్రిని 15 జూన్లోగా, రబీకి 15 అక్టోబరు లోగా ఫూర్తిగా నిర్దారించవలెను.
2. మండల స్థాయిలో అవసరమైన సాధనాలను 15 జూన్లోగానే అంచనా వేయవలెను. విత్తనాలను జూన్ 10 ముందుగానే అట్లే సాధనాలను జూన్ 20 కి ముందుగానే పంపిణీ చేయవలెను.
3. ఖర్చు తగ్గించుట పైననూ, సమగ్ర పోవక ఎరువులను సుక్రమంగా ఉపయోగించుటలో శ్రద్ధ వహించవలెను. మొక్కల సంరక్షణకు అవసరమైన క్రిమి సంహరకాలను మాత్రమే ఉపయోగించి అనవసరపు ఖర్చు, పురుగు మందుల అవశేషాలను తగ్గించవలెను.

2017-18 సంఖ్యలో వందను టై క్లెత్తాల పదుకమనుకే జీలూలహారీ లక్ష్మీములు మరియు ఇన్ఫుట్ సభ్యుల్లే

క్ర. నుం	జిల్లా	అధికారి సార్టింగ్	పంచాంగ తారీఖ	పంచాంగ తారీఖ	పంచాంగ తారీఖ		పాఠ్యక్రమ విభాగం	పాఠ్యక్రమ విభాగం	అధికారి (డా. ఎ. కృష్ణరెడ్)	అధికారి (డా. ఎ. కృష్ణరెడ్)															
					క్ర. 17	క్ర. 17-18																			
1	తొంకణ్ణం	9	38	54	33	134	86	48	134	104	24	6	134	46.80	10.80	2.70	60.30	4.42	1.02	0.26	5.70	51.22	11.82	2.96	66.00
2	విజయనగరం	8	34	78	51	171	108	63	171	132	31	8	171	59.40	13.95	3.60	76.95	5.61	1.32	0.34	7.27	65.01	15.27	3.94	84.22
3	విశాఖపట్నం	10	43	72	46	171	109	62	171	133	10	28	171	59.85	4.50	12.60	76.95	5.65	0.43	1.19	7.27	65.50	4.93	13.79	84.22
4	హైదరాబాద్	18	64	93	111	286	178	108	286	224	49	13	286	100.80	22.05	5.85	128.70	9.52	2.08	0.55	12.16	110.32	24.13	6.40	140.86
5	ప్రాచీన గోచరం	12	48	76	119	255	159	96	255	198	46	11	255	89.10	20.70	4.95	114.75	8.42	1.96	0.47	10.84	97.52	22.66	5.42	125.59
6	కృష్ణా	16	50	62	138	266	165	101	266	206	47	13	266	92.70	21.15	5.85	119.70	8.76	2.00	0.55	11.31	101.46	23.15	6.40	131.01
7	గుంటూరు	12	57	129	176	374	231	143	374	290	65	19	374	130.50	29.25	8.55	168.30	12.33	2.76	0.81	15.90	142.83	32.01	9.36	184.20
8	త్రచుశం	12	56	79	199	346	214	132	346	268	63	17	348	120.60	28.35	7.65	156.60	11.39	2.68	0.72	14.79	131.99	31.03	8.37	171.39
9	నెలుండు	12	46	47	80	185	33	152	185	144	32	9	185	64.80	14.40	4.05	83.25	6.12	1.36	0.38	7.86	70.92	15.76	4.43	91.11
10	కర్నాటక	11	53	152	220	436	268	168	436	338	77	21	436	152.10	34.65	9.45	196.20	14.37	3.27	0.89	18.53	166.47	37.92	10.34	214.73
11	ఆసంధురము	11	61	65	260	397	245	152	397	309	70	18	397	139.05	31.50	8.10	178.65	13.13	2.98	0.77	16.87	152.18	34.48	8.87	195.52
12	కడప	12	51	62	96	221	139	82	221	171	39	11	221	76.95	17.55	4.95	99.45	7.27	1.66	0.47	9.39	84.22	19.21	5.42	108.84
13	విశాఖ	11	66	93	88	258	161	97	258	198	45	13	256	89.10	20.25	5.85	115.20	8.42	1.91	0.55	10.88	97.52	22.16	6.40	126.08
Total		154	667	1062	1617	3500	2096	1404	3500	2715	598	187	3500	122175	26910	8415	157500	11539	2542	795	14876	133714	29452	9210	172376

